

Til lovforslag nr. L 116. Betænkning afgivet af Uddannelsesudvalget den 10. december 1998

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om universiteter m.fl. (universitetsloven)

(Bemyndigelse til at fastsætte regler for udvælgelse af kvalificerede ansøgere til universiteterne)

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til undervisningsministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Som bilag til betænkningen er optrykt en artikel fra Undervisningsministeriets Nyhedsbrev.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Danske Studerendes Fællesråd,
Landssammenslutningen af Moderate Studenter,
Odense Universitet,
Rektorkollegiet og
Studenterrådet ved Odense Universitet.

Herefter indstiller et *flertal* (udvalget med undtagelse af Socialistisk Folkepartis og Enhedslistens medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* inden for flertallet (Dansk Folkepartis medlem af udvalget) finder det foreliggende lovforslag acceptabelt og kan støtte de grundlæggende tanker. Dog så mindretallet gerne, at hele universitetsloven blev kritisk gennemgået med henblik på senere ændringer.

Mindretallet støtter, at man mindsker kvote II-ordningen, da en årelang pointjagt ikke altid giver et ordentligt billede af en ansøgers faglige kvalifikationer.

Mindretallet mener, at flere optagelsesprøver skal være afgørende for, hvordan man kommer videre i sit uddannelsesforløb.

Et *mindretal* (Socialistisk Folkepartis og Enhedslistens medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Mindretallet finder, at lovforslaget er et led i regeringens strategi for at presse flere unge igennem uddannelsessystemet hurtigst muligt, uden at der tages højde for at sikre kvaliteten af undervisningen. De unge skal ikke bruge unødigt tid på at kvalificere sig til kvote II, men gå direkte ind via kvote I, hvor det alene er karaktergennemsnittet, der er afgørende. Ved at indskrænke kvote II markant især på MVU-området afskæres en gruppe mennesker, der f.eks. ikke har en gymnasial uddannelse, men andre relevante erfaringer, fra at kunne videreudanne sig. Som det fremgår af den optrykte artikel fra Undervisningsministeriets Nyhedsbrev, har det heller ikke været den tidligere undervisningsministers vurdering.

Mindretallet finder, at den nuværende lov, hvor det er uddannelsesstederne selv, der vurderer kvalifikationskravene, er den bedste.

Mindretallet har fuld tillid til, at også de mellem lange videregående uddannelser selv kan tage stilling til forholdet mellem kvote I- og II-optaget.

Mindretallet er imod at give ministeren mulighed for centrale pålæg til institutionerne, der fastsætte regler om kvote II, fordeling af optagelseskapaciteten mellem kvoterne og eventuelle regler, der tidsbegrænser medtællende kvalifikationer i udvælgelsen.

Mindretallet ser det som et alvorligt brud på universiteternes selvstyre.

Samtidig finder mindretallet det uacceptabelt, at der ændres i universitetsloven som led i et finanslovsforlig uden forudgående debat og ordentlig høringsfase, samtidig med at Forskningsministeriet har varslet ændringer af universitetsloven i det kommende år.

Endelig finder mindretallet det særdeles betænkeligt, at der forudsættes et meroptag pga. ændringerne i kvote II, fordi de unges uddannelsesstart formodes at være tidligere - uden at den

nødvendige finansiering og kapacitet er til stede. Der er pladmangel på de videregående uddannelser, der mangler lærerressourcer, og der er færre forskningsmidler. Med finansloven spares der 300 mio. kr. på universiteternes taxametre og forskningsmidler årligt, og der afsættes kun 135 mio. kr. til meroptaget. Det står udtrykkeligt i lovforslaget, at der ikke er afsat penge til nye bygninger. Alt i alt vil det betyde faldende kvalitet på vores videregående uddannelser.

Peder Sass (S) Hans Peter Baadsgaard (S) fmd. Jeppe Kofod (S) Frode Sørensen (S)

Carsten Hansen (S) Aage Frandsen (SF) Susanne Clemensen (CD) Elisabeth Arnold (RV)

Søren Kolstrup (EL) Anders Mølgaard (V) nfm. Hanne Severinsen (V)

Else Winther Andersen (V) Ellen Kristensen (V) Brian Mikkelsen (KF)

Knud Erik Kirkegaard (KF) Christian H. Hansen (DF) Tove Videbæk (KRF)

Fremskridtspartiet havde ikke medlemmer i udvalget.

Undervisningsministeriet

Bilag 1

*Artikel fra Undervisningsministeriets Nyhedsbrev***Kun få unge samler på kvote 2-point****AIM. 18 pct. bliver ude af uddannelsessystemet for at samle kvote 2-point. Tre år senere er det kun 4 pct.**

Kvotestrukturen er helt uden skyld i, at danske unge begynder senere på en videregående uddannelse end unge i andre lande. Tre år efter endt ungdomsuddannelse er kun 4 pct. af de unge i gang med at samle kvote 2-point.

Det viser en spørgeskemaundersøgelse blandt de studenter og hf'ere, der fik huen på i 1994. AIM har spurgt for Undervisningsministeriet.

I alt 1.104 studenter og hf'ere fra »årgang 1994« har svaret på et spørgeskema om deres adfærd i og uden for uddannelsessystemet, efter at de afsluttede deres ungdomsuddannelse.

Undersøgelsen rammer en pæl igennem myterne om, at kvote 2-ordningen skulle forsinke de unge, fordi de bruger alt for mange år på at kvalificere sig ved at samle point til lange uddannelser i stedet for at gå i gang med de uddannelser, som de er kvalificerede til.

Undersøgelsen viser, at det er erhvervsarbejde og rejser, der trækker de unge – mere end det er point-samlere. Mere end tre ud af fire af de unge, der venter et eller flere år med at begynde på en videregående uddannelse, rejser eller arbejder for deres egen skyld.

Kvotestrukturen giver mulighed for, at ansøgere til de videregående uddannelser, der ikke kan komme ind på deres eksamensgennemsnit

alene, kan kvalificere sig til optagelse gennem erhvervsarbejde, højskoleophold, suppleringskurser m.v.

18 pct. samler point

Ifølge undersøgelsen bruger 18 pct. af de nyudklækkede studenter og hf'ere det første halve år efter deres eksamen på at samle point til at komme ind på en videregående uddannelse via kvote 2. Herefter falder tallet støt.

Året efter eksamen er det 13 pct. af årgangen, der er i gang med at samle kvote 2-point. To år efter eksamen er tallet faldet til 8 pct., og tre år efter er det nede på 4 pct.

De vil opleve verden

Kontorchef i Undervisningsministeriets universitetsafdeling Bodil Horn siger:

»Undersøgelsen tyder på, at de første år efter eksamen først og fremmest anvendes »rekreativt« og alment dannende inden studiestarten. De unge vil have en pause fra bøgerne og ud og opleve verden.

De unges svar tyder i hvert fald ikke på, at det er kvote 2-ordningen, der holder mange hen i flere år.«